

Конфіскація російських активів за кордоном

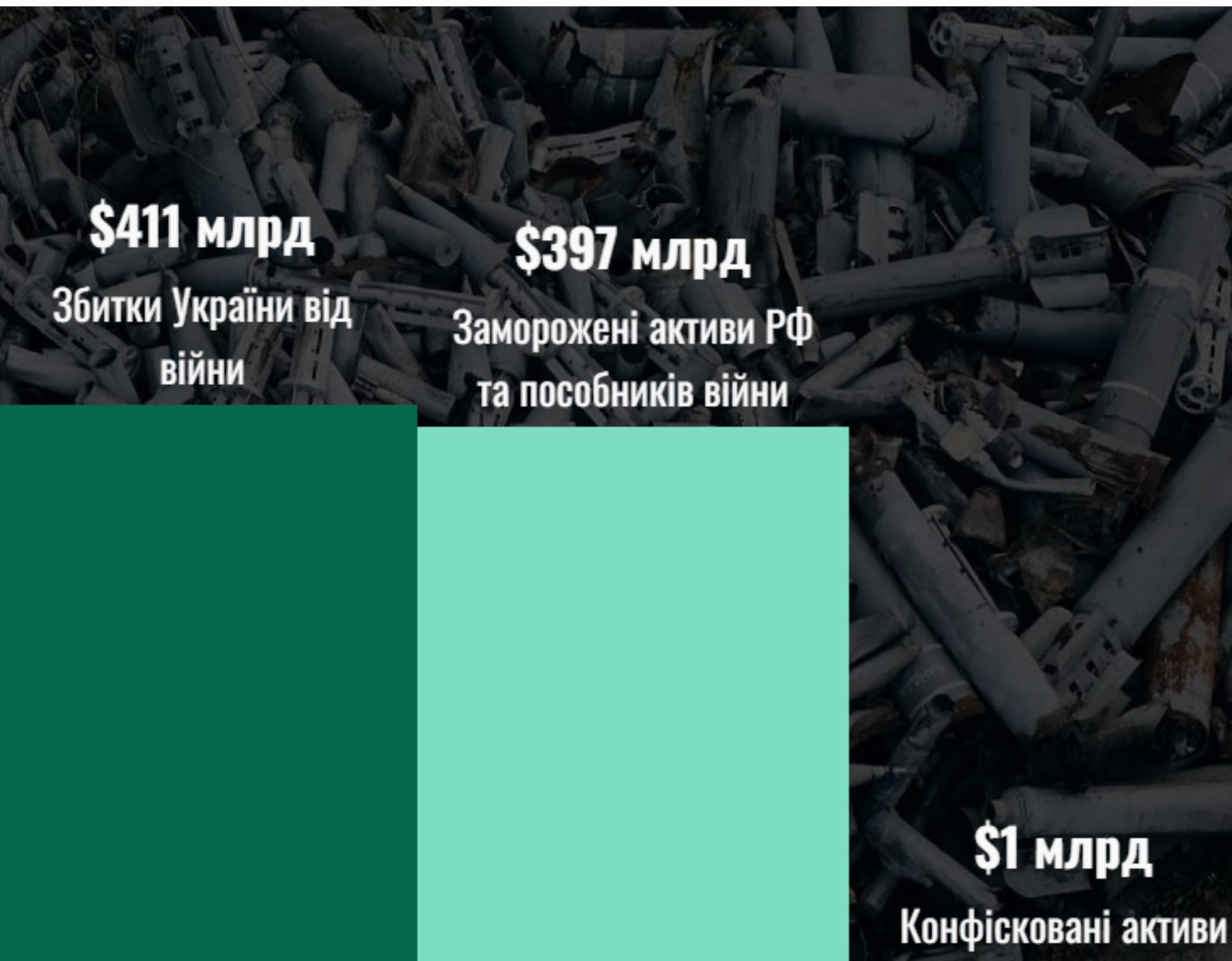
*Як переконливо говорити про компенсацію завданих
збитків за рахунок російських активів*

Основні позиції:

I. Росія як порушник міжнародного права повинна компенсувати завдані Україні збитки до завершення війни - *основна ціль*

II. Україна повинна отримувати доходи від заморожених на заході російських активів для поточних потреб з відновлення та оборони вже починаючи з цього року - *проміжна та реалістична*

I. Росія як порушник міжнародного права повинна компенсувати завдані Україні збитки до завершення війни

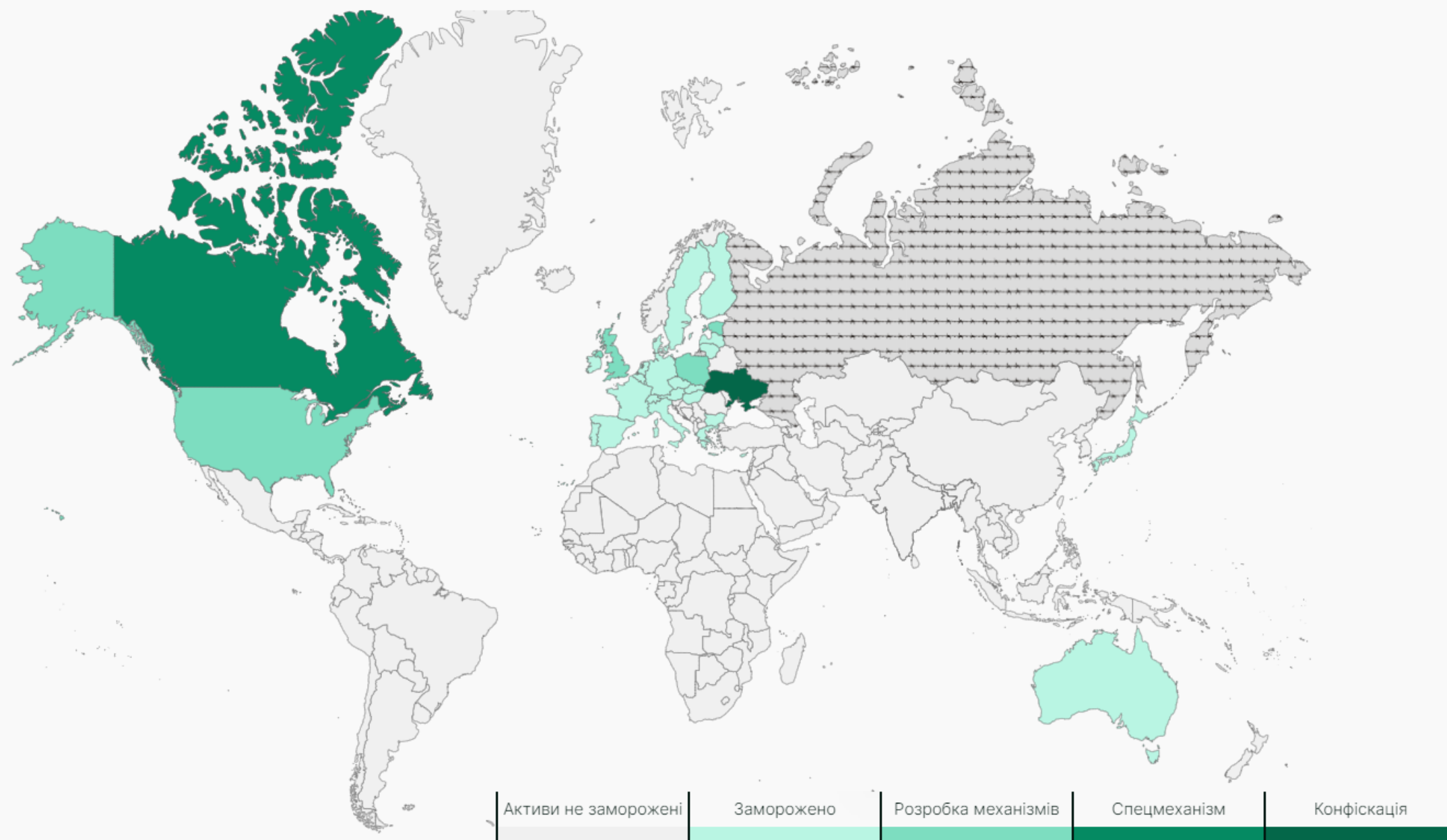

Завдані Україні збитки наразі меншою мірою оцінюються в **\$411 мільярдів.**

*Детальніше - на сайті
Глобального
конфіскаційного трекера*

I. Росія як порушник міжнародного права повинна компенсувати завдані Україні збитки до завершення війни

Загальна сума заморожених активів за кордоном, за різними підрахунками становить **від \$300 до \$500 мільярдів.**

*Детальніше -
на сайті Глобального
конфіскаційного
трекера*

I. Росія як порушник міжнародного права повинна компенсувати завдані Україні збитки до завершення війни

Виміри конфіскації російських активів

Національний

Глобальний

Найбільш важливим є **глобальний рівень**, реалізація якого залежить від політичної волі тримачів таких активів, зокрема *США, ЄС, Великої Британії*

Міжнародний компенсаційний механізм

Міжнародна багатостороння угода

Реєстр збитків

✓ створений
у травні 2023 на базі
Ради Європи

Компенсаційна комісія

Компенсаційний фонд

! основне джерело -
російські заморожені
активи

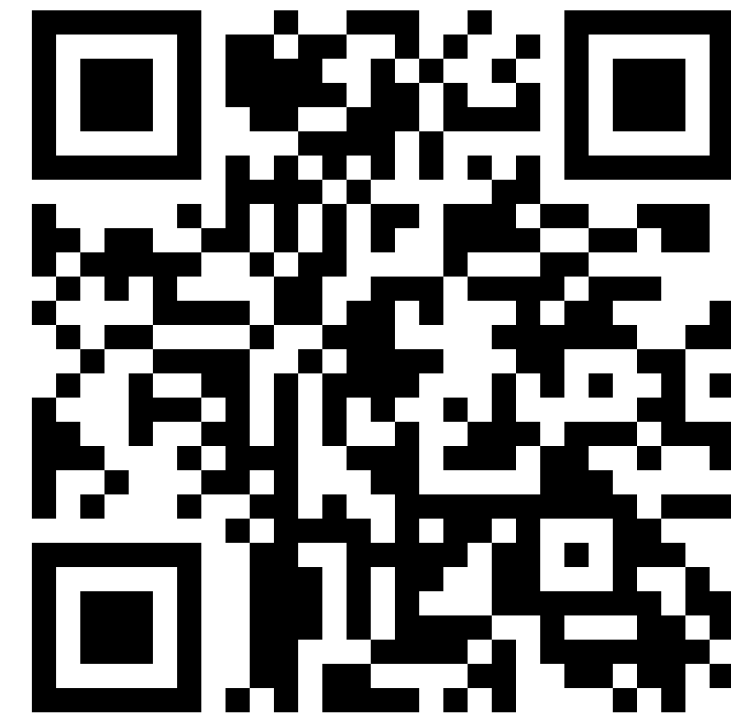
Адвокаційні меседжі

- 1 **Росія повинна заплатити** за завдані Україні збитки в повній мірі. Джерело компенсації - заморожені російські активи.
- 2 Стягнення активів агресора є **морально справедливим та юридично обґрунтованим** контрзаходом.
- 3 Компенсації Україні повинні бути здійсненні **до завершення війни**.
- 4 Шлях для компенсації російських активів лежить в підтримці реалізації **Глобального компенсаційного механізму** країнами G7.
- 5 Необхідне підписання **міжнародної угоди**, яка обмежуватиме суверенний імунітет для російських державних активів.

Глибинний меседж

Необхідно зберегти усі заморожені активи до моменту їх стягнення і передачі в Компенсаційний фонд

- Російські активи повинні **залишатися замороженими** до моменту повного відшкодування збитків;
- Держави-партнери повинні **відкрити інформацію** щодо заморожених російських активів;
- Заморожені кошти повинні бути закумульовані на окремому **ескроу-рахунку**, управляти яким має визнана міжнародна фінансова організація, наприклад Світовий банк.

Новини, політичні позиції та стан конфіскації російських активів за кордоном - на сайті Глобального конфіскаційного трекера

Глибинний меседж

Стягнення російських актів повинне відбутися не чекаючи кінця війни

- Компенсація є одним з видів **репарацій**;
- Марно вважати, що росія коли-небудь **добровільно** буде готова сплатити репарації;
- Міжнародне право **не передбачає** завершення війни як обов'язкову умову компенсації завданих збитків;
- Компенсація агресором завданих ним збитків повинна відбуватися якомога раніше.

ІНСТИТУТ
ЗАКОНОДАВЧИХ
ІДЕЙ

РЕПАРАЦІЇ

ВИКОРИСТАННЯ ЗАМОРОЖЕНИХ
РОСІЙСЬКИХ АКТИВІВ
ЯК ІНСТРУМЕНТ
ПРИМУСОВИХ РЕПАРАЦІЙ
ДЛЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ,
ЗАВДАНОЇ АГРЕСІЄЮ РОСІЇ

2023

Аналітика ІЗІ про використання
російських активів для
репарації

Глибинний меседж

Правова основа для компенсації вже існує, її реалізація повинна бути забезпечена спільним політичним рішенням країн G7 шляхом підписання міжнародного договору про заснування Міжнародного компенсаційного фонду

- **Компенсаційний механізм** складається з трьох складових, з яких тільки перший почав реалізовуватися - **Реєстр збитків**;
- Юридичною підставою має бути **Міжнародна угода**, яка обмежуватиме суверенного імунітету для російських державних активів.

*Резолюція CM/Res(2023)3
про створення Розширеної часткової
угоди про реєстр шкоди, заподіяної
агресією Російської Федерації проти
України*

Глибинний меседж

Держави-партнери повинні запровадити національне законодавство, яке дозволяє стягнення і передачу російських активів Україні

- За весь час повномасштабної війни стягнуто лише близько **\$1 мільярд** російських активів (менш як 0,3% від усієї суми збитків), при чому 99% активів було стягнуто Україною;
- **Канада** ухвалила закон, який дозволяє конфіскацію російських активів. У **США, Великій Британії та Естонії** розроблено законопроекти. Польща анонсувала створення юридичних механізмів стягнення приватних активів;
- Національні парламенти повинні готувати своє законодавство до можливості стягнення суверенних активів країни-агресора

Липень 2023

*Дослідження ІЗІ про
шляхи використання
російських грошей для
компенсації шкоди*

II. Доходи з російських активів і податки, стягнуті за спеціальними ставками, мають бути використані для компенсації завданих збитків та оборони якомога швидше

Дохід Euroclear

2022

€821
млн

2023

€1,7
млрд

У світі заморожено близько **\$300 мільярдів** російських державних та приватних активів, більшість з них - у Європі.

В міжнародному депозитарії Euroclear зосереджено близько **€125 мільярдів**.

За **2022** рік компанія отримала **€821 мільйон** доходів від заморожених російських коштів.

За **перше півріччя 2023** сума отриманих доходів становила вже **€1,74 мільярд**, що понад у 2 рази вище отриманої суми за I квартал 2023 року.

II. Доходи з російських активів і податки, стягнуті за спеціальними ставками, мають бути використані для компенсації завданих збитків та оборони якомога швидше

2022

Отримані
доходи

€821
млн

Утримані
податки

€625
млн

Спрямовані
на потреби
України

€92
млн

Ці доходи були отримані “за рахунок” війни в Україні, тому розподіл має бути пропорційним.

Ставку оподаткування слід **збільшити з 76% до 90+%** в межах особливого санкційного податкового режиму.

Враховуючи використання частини суми на операційні витрати, все ж справедливим є **спрямувати не 10%+, а 90+%** від прибутків з російських грошей на потреби України.

Адвокаційні меседжі

1

Моральний аргумент: доходи з заморожених російських активів генеруються, перш за все, внаслідок війни, тому логічним і справедливим є їх передання Україні, як жертві цієї війни;

2

Юридичний аргумент: передача доходів не є стягненням активів, тому не порушує імунітетів і не потребує прийняття нового міжнародного договору;

3

Практичний шлях: держави повинні встановити спеціальні режими оподаткування з підвищеними ставками, максимально близькими до 100%

Глибинний меседж

Фінансові ризики, про які заявляє банківський сектор ЄС, є невиправданими для бездіяльності

- **ЄС вже перейшов лінію**, яка свідчить про небажання залучати «криваві» кошти. Зворотні дії будуть слугувати сигналом про зворотне;
- Ризик відтоку інвестицій великих східних країн також низький, адже **альтернативи заходу наразі немає**;
- Бажання отримувати прибутки від заморожених російських активів без їх спрямування Україні ставлять під сумнів **пріоритет захисту прав людини над економічною вигодою**.

Звіт RDI про можливі шляхи передачі російських активів Україні

Поширені запитання

1. Чи законно конфісковувати російські активи?

*Тригер: на незаконності такої ідеї наголошують як деякі експерти,
так і активно просуває сама росія*

1. Чи законно конфісковувати російські активи?

Проста відповідь: Так. **Право агресора не повинне переважати над правом жертви.** Право росії на недоторканість активів не має переважувати право України отримати відшкодування завданої росією шкоди.

1. Чи законно конфісковувати російські активи?

Проста відповідь: Так. **Право агресора не повинне переважати над правом жертви.** Право росії на недоторканість активів не має переважувати право України отримати відшкодування завданої росією шкоди.

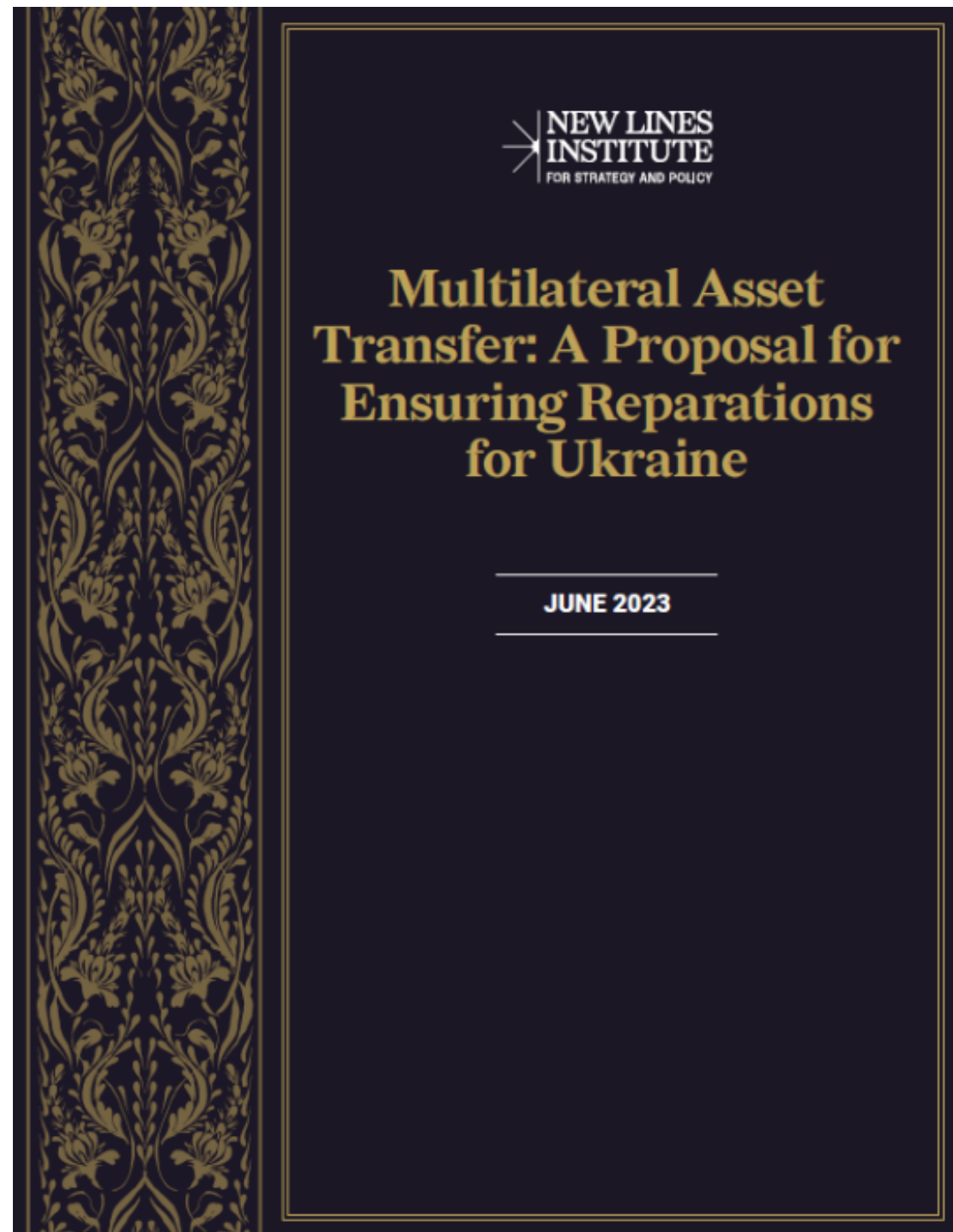
Розширена відповідь: Передача російських активів Україні є допустимою відповідно до доктрини “контрзаходів третьої сторони”.

Передача суверенних активів росії є допустимим контрзаходом із кількох причин:

- росія **порушує міжнародне право**, що не викликає ні в кого жодних сумнівів
- Такий захід є **пропорційним**, не безпідставним і більш **таргетованим** порівняно із санкціями

Зобов'язання відшкодувати шкоду передбачене статтею 31 Статей про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння і визнано (щодо росії) Генеральною Асамблеєю ООН у резолюції A/RES/ES-11/5 *"Сприяння засобам правового захисту та відшкодування за агресію проти України"*.

1. Чи законно конфісковувати російські активи?

*Аналітика New Line Institute
щодо інституту контрзаходів*

2. Які юридичні обмеження не дозволяють країнам досі стягнути російські активи?

Тригер: поширена теза про незаконність такої передачі через чимало «юридичних проблем»

2. Які юридичні обмеження не дозволяють країнам досі стягнути російські активи?

Проста відповідь: Передачу російських активів Україні стримують не так юридичні, як політичні причини

2. Які юридичні обмеження не дозволяють країнам досі стягнути російські активи?

Проста відповідь: Передачу російських активів Україні стримують не так юридичні, як політичні причини

Розширена відповідь: Суверенний імунітет *не поширюється* на заходи уряду або парламенту. Також, доктрина "*контрзаходів*" виправдовує передачу Україні суверенних активів росії.

Однак міжнародному праву бракує дієвих механізмів правозастосування, тому потрібна політична воля, щоб змусити міжнародного актора дотримуватися його норм. **Правове рішення має бути підкріплене політикою.**

3. Чи не загрожує передача активів фінансовій стабільності та ліквідності євро і долара США?

Тригер: поширені в медіа перестороги від банківського сектору

3. Чи не загрожує передача активів фінансовій стабільності та ліквідності євро і долара США?

Проста відповідь: Ні, по суті, ці загрози вже у минулому, адже ринок адаптувався до них

3. Чи не загрожує передача активів фінансовій стабільності та ліквідності євро і долара США?

Проста відповідь: Ні, по суті, ці загрози вже у минулому, адже ринок адаптувався до них

Розширена відповідь: Ризик, що передача російських активів Україні змусить інвесторів переоцінити надійність євро та долара, переоцінений:

- подальші заходи щодо заморожених активів *не створять* більшого ефекту;
- росія *уже здійснила переоцінку* політичних ризиків, плануючи вторгнення;
- рівноцінні альтернативи *відсутні* (наприклад, частка юаня в глобальних платежах наразі становить менше 3%)

4. Якщо російські активи таки будуть передані Україні, чи є ризик їх розкрадання?

Тригер: поширений наратив про Україну як тотально корупційну країну

4. Якщо російські активи таки будуть передані Україні, чи є ризик їх розкрадання?

Проста відповідь: Ні, адже Україна не буде єдиним розпорядником коштів

4. Якщо російські активи таки будуть передані Україні, чи є ризик їх розкрадання?

Проста відповідь: Ні, адже Україна не буде єдиним розпорядником коштів

Розширена відповідь: Активи будуть спрямовані в компенсаційний Фонд, управління яким буде здійснюватися Україною та державами-партнерами. Схожа ідея має бути реалізована в анонсованому Бельгією спеціального фонді для передачі Україні 1,7 мільярдів євро.

5. Що таке компенсаційний Фонд?

Тригер: чимало закордонних партнерів та медіа не знають про те, що він собою становить

5. Що таке компенсаційний Фонд?

Проста відповідь: Фонд буде створений Міжнародною угодою, покликаний забезпечити компенсацію жертвам війни в Україні

5. Що таке компенсаційний Фонд?

Проста відповідь: Фонд буде створений Міжнародною угодою, покликаний забезпечити компенсацію жертвам війни в Україні

Розширена відповідь: Глобальний компенсаційний механізм включає створення Реєстру збитків, Фонду та Компенсаційної комісії на основі багатосторонньої міжнародної угоди. Російські активи мають стати основним джерелом наповнення Фонду.

Наразі зроблено лише перший крок - запущено Реєстр збитків, робота над правилами функціонування якого триває.

6. Хто може претендувати на компенсацію з Фонду?

Тригер: існують побоювання, що спершу зможуть отримати компенсацію лише “юридично підковані” жертви, зокрема олігархи

6. Хто може претендувати на компенсацію з Фонду?

Проста відповідь: в Реєстр вноситиметься інформація про шкоду, завдану фізичним та юридичним особам, а також державі Україна

6. Хто може претендувати на компенсацію з Фонду?

Проста відповідь: в Реєстр вноситиметься інформація про шкоду, завдану фізичним та юридичним особам, а також державі Україна

Розширена відповідь: позови подаються у зв'язку з заподіянням шкоди, збитків або шкоди здоров'ю, яка була заподіяна:

- 24 лютого 2022 року або після цієї дати
- на території України в межах її міжнародно визнаних кордонів
- міжнародно-протиправними діями РФ в Україні або проти України.

Позивач: зацікавлені фізичні та юридичні особи, держава Україна.

 Важливо забезпечити **інформаційну підтримку** постраждалих громад щодо функціонування Реєстру та правил подачі заяв на відшкодування

7. Що зробила сама Україна?

Тригер: Україна, вимагаючи конфіскації від інших, повинна сама зробити свою «домашню роботу»

7. Що зробила сама Україна?

Проста відповідь: в Україні вже діє спеціальний механізм стягнення державних і приватних активів

7. Що зробила сама Україна?

Проста відповідь: в Україні вже діє спеціальний механізм стягнення державних і приватних активів

Розширена відповідь:

Україні вдалось:

- отримати понад \$0,5 млрд коштів, завдяки конфіскації активів 2 російських банків;
- ВАКС станом на жовтень 2023 року ухвалив 29 рішень про стягнення активів пособників агресії

*Рішення ВАКС про
конфіскацію
російських активів в Україні*

